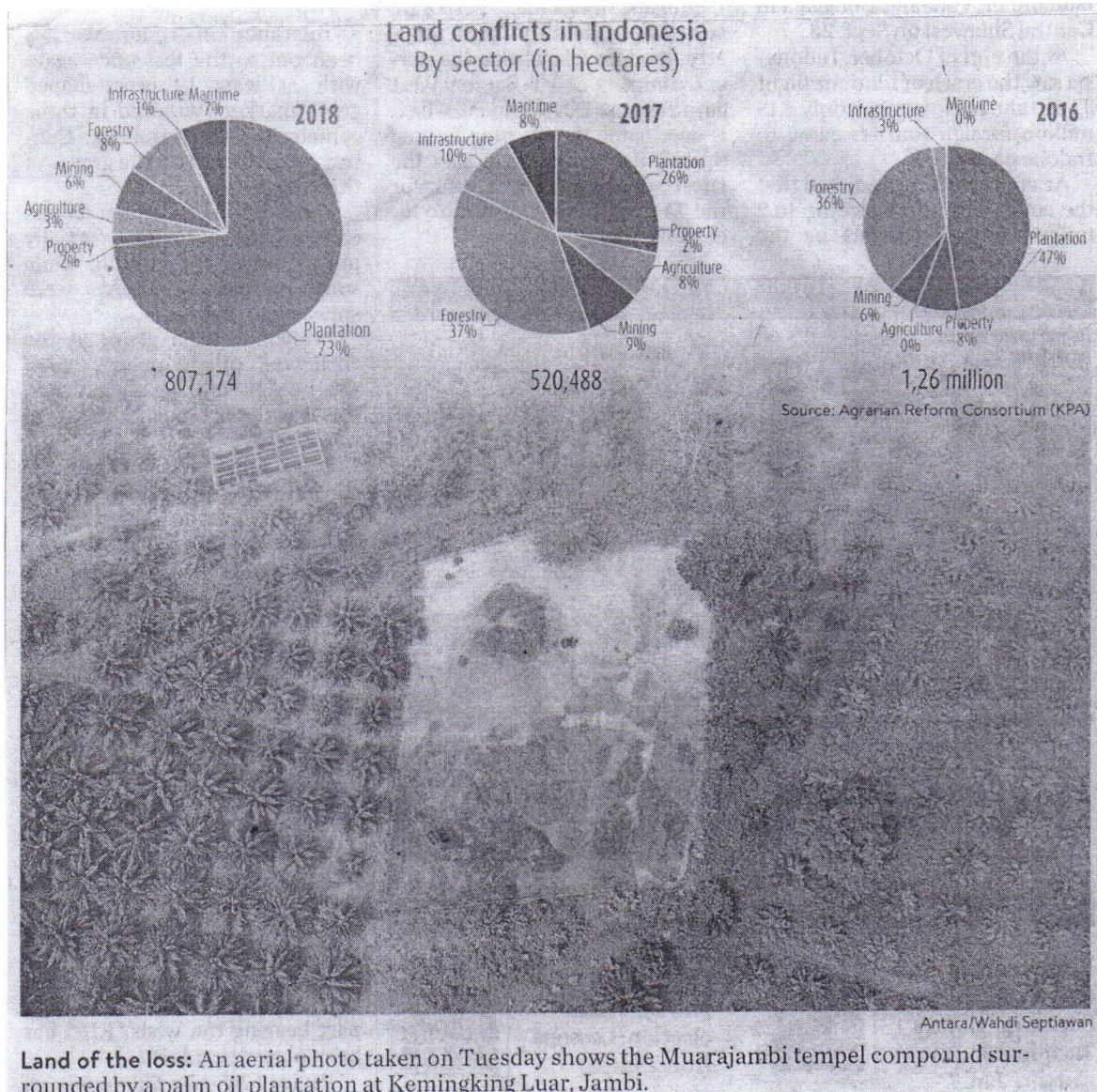

พื้นที่เพาะปลูกท่วมท้นไปด้วยข้อพิพาทเรื่องที่ดิน

แม้ว่าจำนวนข้อพิพาทเรื่องที่ดินในปีนี้ได้ลดลง แต่รัฐบาลก็กำลังเผชิญกับการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับเรื่องที่ดินอันกว้างใหญ่ไพศาล

สมาคมการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (The Agrarian Reform Consortium - KPA) เปิดเผยเมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมาว่า จำนวนของความขัดแย้งด้านการเกษตรลดลงจาก ๖๕๕ เรื่องในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เหลือเพียง ๔๑๐ เรื่องในปี พ.ศ. ๒๕๖๑

แต่ในแง่ของจำนวนรวมของที่ดินที่เกี่ยวข้องนั้นมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่า ๘๐๗,๐๐๐ เฮกตาร์ จากเดิม ๕๒๐,๔๘๘ เฮกตาร์ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

สมาคมการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (KPA) เปิดเผยว่า ความขัดแย้งด้านการเกษตรมีทั้งหมดจำนวน ๑๔๔ ราย หรือร้อยละ ๓๕ ที่เกี่ยวข้องกับภาคการเพาะปลูก โดยมีพื้นที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน ๕๙๑,๖๔๐ เฮกตาร์ ตามมาด้วย ภาคอสังหาริมทรัพย์และภาคการเกษตรจำนวน ๑๓๗ ราย และ ๕๓ รายตามลำดับ

Ms. Dewi Kartika เลขาธิการสมาคมการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (KPA) ตั้งข้อสังเกตว่า ความขัดแย้งด้านการเกษตรของภาคการเกษตรกรส่วนใหญ่เน้นเกี่ยวข้องกับพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันจำนวน ๘๓ ราย

ตามข้อมูลล่าสุดของกระทรวงเกษตรระบุว่า มีพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันจำนวน ๑๔.๓ ล้านเฮกเตอร์ และจำนวน ๗.๗ ล้านเฮกตาร์ ที่บริษัทเอกชนเป็นเจ้าของ ในขณะที่เดียวกันกระทรวงเกษตรได้บันทึกว่า มีพื้นที่เพาะปลูกจำนวน ๕.๔ ล้านเฮกตาร์อยู่ภายใต้การครอบครองของเกษตรกรรายบุคคล

“เราควรจดจำไว้ว่ามีเกษตรกรในโครงการพลาสมาที่ทำงานให้กับหรือในพื้นที่เพาะปลูกของบริษัทน้ำมันปาล์ม ดังนั้น ประชาชนอาจไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่เพาะปลูกอย่างสมบูรณ์” Ms. Dewi Kartika เลขาธิการสมาคมการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (KPA) กล่าวเมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมา

Ms. Dewi กล่าวเสริมว่า ความไม่เสมอภาคกันในเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันนั้นควรได้รับการแก้ไขผ่านพระราชกฤษฎีกาที่เกี่ยวกับการระงับชั่วคราวการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันที่ได้ประกาศใช้ไปเมื่อเร็ว ๆ นี้

คำสั่งประธานาธิบดีที่ลงนามโดยประธานาธิบดี "Jokowi" Widodo เมื่อเดือนกันยายนปีที่ผ่านมา ได้สั่งการให้รัฐมนตรีและผู้บริหารระดับภูมิภาคปฏิเสธการออกใบอนุญาตสำหรับการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันใหม่ในอีกสามปีข้างหน้า นอกจากนี้พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวยังสั่งการให้มีการทบทวนใบอนุญาตที่มีอยู่และสัมปทาน รวมทั้งหยุดระงับกระบวนการในการพิจารณาใบอนุญาตสัมปทานหลายฉบับที่ยังคงอยู่ในระหว่างการประเมินผลโดยหน่วยงานภาครัฐ

นอกเหนือจากข้อมูลสถิติที่น่ากลัวแล้ว Ms. Dewi กล่าวว่า สมาคมฯ ชื่นชมความคิดริเริ่มของประธานาธิบดีในการลงนามในคำสั่งประธานาธิบดี (Perpres) ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปเกษตรกรรมที่รอคอยมานาน ซึ่งถูกมองว่าเป็นช่องทางที่ถูกต้องตามกฎหมายที่จำเป็นเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลเพิ่มความพยายามในการตระหนักถึงการปฏิรูปที่ดิน - ตามเป้าหมายที่สำคัญของประธานาธิบดี Jokowi

เมื่อประธานาธิบดี Jokowi ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้มีอำนาจในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ประธานาธิบดีได้กำหนดเป้าหมายในแผนพัฒนาระยะกลางแห่งชาติของรัฐบาลเพื่อจัดสรรที่ดินจำนวน ๙ ล้านเฮกตาร์ให้แก่เกษตรกร ภายใต้วัตถุประสงค์ของที่ดินสำหรับโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (Land Objects for Agrarian Reform - TORA) รวมถึงที่ดินจำนวน ๑๒.๗ ล้านเฮกตาร์ ซึ่งต่อมาได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นจำนวน ๔.๓ เฮกตาร์ - เพื่อชุมชนผ่านโครงการป่าไม้ทางสังคม

คำสั่งประธานาธิบดี (Perpres) ระบุไว้ว่า มีบุคคลทั้งหมดจำนวน ๑๙ ประเภท ที่มีสิทธิได้รับผลประโยชน์ในโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร รวมถึงเกษตรกรรายย่อยที่มีที่ดินน้อยกว่า ๐.๒๕ เฮกตาร์ เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกิน และชาวประมงพื้นบ้าน

อย่างไรก็ตาม Ms. Dewi ได้กล่าวถึงข้อกังวลของเธอเกี่ยวกับบัญชีรายชื่อ ซึ่งรวมถึงข้าราชการ พลเรือน ทหาร และตำรวจ รวมทั้งพนักงานบริษัทเอกชนที่ยังไม่ได้มาซึ่งสิทธิในที่ดิน Ms. Dewi กล่าวว่า มีประเภท/หมวดหมู่ที่สามารถป้องกันไม่ให้เกษตรกรรายย่อยได้รับสิทธิเนื่องจากยังขาดการเข้าถึงข้อมูล

ณ สำนักงานของรัฐมนตรีประสานงานด้านเศรษฐกิจ Mr. Prabianto Mukit Wibowo ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงป่าไม้และสมาชิกของทีมปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรแห่งชาติได้ยกเลิกข้อกังวลดังกล่าว “การรวมประเภท/หมวดหมู่ดังกล่าวไว้ในคำสั่งประธานาธิบดี (Perpres) นั้นหมายถึง การแก้ไขปัญหาความยากจนในเขตเมืองในขณะที่พวกเขายังมีสิทธิในที่ดินด้วยเช่นกัน Mr. Prabianto กล่าว

นอกเหนือจากการวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับคำสั่งประธานาธิบดี (Perpres) แล้ว Ms. Dewi ได้กล่าวถึงความกังวลเกี่ยวกับความคืบหน้าของการดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากรัฐบาลเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญต่อการออกใบรับรองที่ดินสำหรับผู้อยู่อาศัยเท่านั้น มากกว่าการมุ่งเน้นไปที่การจัดสรรที่ดินที่ไม่ได้รับการรับรองจำนวน ๔๐๐,๐๐๐ เฮกตาร์ และพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมจำนวน ๒.๖ เฮกตาร์

"หากปราศจากการปรับโครงสร้างเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินแล้ว เจ้าหน้าที่อาจไม่เคยแก้ไขปัญหาความไม่เสมอภาคในเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินได้เลย" Ms. Dewi กล่าว

Mr. Satyawan Sunito ผู้เชี่ยวชาญด้านศูนย์การศึกษาเกษตรกรรมของมหาวิทยาลัยเกษตรกรรมโบกอร์กล่าวว่า ความไม่เสมอภาคในเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินอาจนำไปสู่การกระจุกตัวทางเศรษฐกิจและการเมืองในหมู่ชนชั้นสูง

“อาจทำให้ชนชั้นสูงที่ได้รับเลือกเป็นผู้นำในหลายภูมิภาคละเลยหน้าที่ของตนในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่แย่ไปกว่านั้นพวกเขาสามารถกระทำการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติได้” Mr. Satyawan กล่าว

Mr. Prabianto ยอมรับว่าความคืบหน้าในการปฏิรูปที่ดินเป็นไปอย่างเชื่องช้าและตำหนิกลไกที่ใช้เวลานานในการตรวจสอบการอ้างสิทธิ์ของผู้อยู่อาศัยในที่ดินที่จดทะเบียนไว้สำหรับโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (TORA)

"สำนักงาน (ของรัฐมนตรีว่าการประสานงานด้านเศรษฐกิจ) จะจัดทำกฎพื้นฐานสำหรับการดำเนินงานของโครงการภายใต้คำสั่งประธานาธิบดี (Perpres) เรากำลังทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านการเกษตร"

ที่มา : หนังสือพิมพ์ The Jakarta Post ฉบับวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๒